

249093

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ



249093



ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้วยวีซีดีแผ่นพับและพินร่วมกับการเยี่ยมบ้านต่อพฤติกรรม
การดูแลของผู้ดูแลเด็กวัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหลอดลมฝอยอักเสบ
THE EFFECT OF PROGRAM USING VCD, LEAFLET, AND HOME VISIT
ON CAREGIVERS' CARING BEHAVIOR WHOM CARING CHILDREN
WITH BRONCHIOLITIS AGED 0-1 YEAR .OLD

นางสาวกรณี พราหมณ์เกษมไท

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2553



249093



ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้วยวีซีดีและแผ่นพับร่วมกับการเยี่ยมบ้านต่อพฤติกรรม
การดูแลของผู้ดูแลเด็ก วัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหลอดลมฝอยอักเสบ
THE EFFECT OF PROGRAM USING VCD, LEAFLET, AND HOME VISIT
ON CAREGIVERS' CARING BEHAVIOR WHOM CARING CHILDREN
WITH BRONCHIOLITIS AGED 0-1 YEAR - OLD



นางสาวภรณ์ พราหมณ์กระโทก

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ. ศ. 2553

ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้วยวีซีดีและแผ่นพับร่วมกับการเยี่ยมบ้านต่อพฤติกรรม
การดูแลของผู้ดูแลเด็ก วัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหลอดลมฝอยอักเสบ

นางสาวภรณ์ พราหมณ์กระโทก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

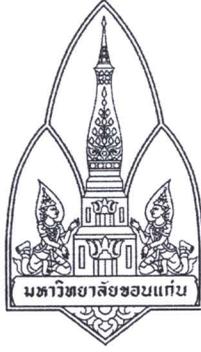
พ.ศ. 2553

**THE EFFECT OF PROGRAM USING VCD, LEAFLET, AND HOME VISIT
ON CAREGIVERS' CARING BEHAVIOR WHOM CARING CHILDREN
WITH BRONCHIOLITIS AGED 0-1 YEAR - OLD**

MISS PARANEE PRAMKRATOK

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
IN CHILD HEALTH NURSING
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010



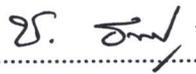
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก

ชื่อวิทยานิพนธ์: ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้วยวีซีดีและแผ่นพับร่วมกับการเยี่ยมบ้านต่อพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็ก วัย 0 – 1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหลอดลมฝอยอักเสบ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวกรณิ พราหมณ์กระโทก

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: รศ. ดร. จินตนา ตั้งวรพงค์ชัย ประธานกรรมการ
รศ. มณฑิรา เขียวยิ่ง กรรมการ
ผศ. ดร. ชลิดา ธนัฐธีรกุล กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :


..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลิดา ธนัฐธีรกุล)


.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาตย์)


.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอี่ยมพร ทองกระจ่าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภรณ์ พราหมณ์กระโทก. 2553. ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้วยวีซีดีและแผ่นพับร่วมกับการ
เยี่ยมบ้านต่อพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็กวัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหอบหืดเฉียบพลัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็ก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ. ดร. ชลิตา ธนัฐธิรกุล

บทคัดย่อ

249093

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ความรู้ด้วยวีซีดีและ
แผ่นพับร่วมกับการเยี่ยมบ้านต่อพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็ก วัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหอบหืด
เฉียบพลัน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ดูแลหลักที่มีเด็กป่วยด้วยโรคหอบหืดเฉียบพลัน วัย 0-1 ปี เข้ารับบริการ
ที่หอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 ราย ทำการศึกษาแบ่งกลุ่มตัวอย่าง
ออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 15 ราย กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลแบบปกติ ส่วน
กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการให้ความรู้ ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 วัน โดยใช้ระบบสนับสนุนให้
ความรู้ผ่านทางสื่อวีซีดีและแผ่นพับร่วมกับการเยี่ยมบ้านบ้านหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล
1 สัปดาห์ ใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็กตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของโอเรียม
ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และตรวจสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ได้
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.769 วิเคราะห์ความแตกต่าง
ของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนคะแนนพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง
กับกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -12.82, p = 0.00$)

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลของกลุ่มทดลองก่อน และหลังการ
ทดลองพบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -11.72, p = 0.00$)

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การจัดโปรแกรมการให้ความรู้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของ
โอเรียมในส่วนของพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้โดยมีกลวิธีของการใช้วีซีดีและแผ่นพับ
ร่วมกับการเยี่ยมบ้าน สามารถช่วยให้ผู้ดูแลเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลต่อพฤติกรรม
การดูแลของผู้ดูแลให้สามารถดูแลเมื่อเกิดการเจ็บป่วยได้อย่างเหมาะสม

Paranee Pramkratok. 2010. **The Effect of Program Using VCD, Leaflet and Home Visit on Caregivers' Caring Behavior Whom Caring Children with Bronchiolitis Aged 0-1 Year-Old.** Master of Nursing Science Thesis in Child Health Nursing, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Chalida Thanattheerakul

ABSTRACT

249093

This quasi-experimental research aimed to study the effect of program using VCD, leaflet and home visit on caregivers' caring behavior who caring children with bronchiolitis aged 0-1 year-old. The samples consisted of thirty caregivers' caring who took care of children with bronchiolitis aged 0-1 year-old at Inpatients Department, Prathai hospital, Nakhon Ratchasima province. They were divided equally into two groups as the experimental and control groups. The control group received the routine care, while the experimental group received the program based on educative supportive nursing system by Orem's self-care theory. The program was comprised of VCD, leaflet and home visit to promote the caregivers' caring behavior. The instruments used in this study were questionnaire to measure the effect of program using VCD, leaflet and home visit on caregivers' caring behavior for their own children. Content validity of these instruments was view by 5 experts. It was determined by Cronbach's alpha coefficient which showed 0.769. Data were compared of infant care behavior's score between the control group and experimental group at the end of experimental procedure by using frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

This results were as follows

1. Comparing between two groups, the mean score on caregivers' caring behavior in the experimental group was significant higher than those in the control group ($t = -12.82, p = 0.00$).
2. For the experimental group, the mean score on caregivers' caring behavior after intervention was significant higher than before intervention ($t = -11.72, p = 0.00$).

The results show that the program using VCD, leaflet and home visit can enhance the caregivers' caring behavior to take care their children effectively.

งานวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบส่วนดีให้บุพการี อาจารย์ ผู้ดูแลเด็กและผู้ป่วยเด็กทุกท่าน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดีด้วยความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลิดา ธนัฐธีรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาคำแนะนำ รวมทั้งฝึกฝนให้ผู้วิจัยมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ในทุกขั้นตอนของการวิจัยตลอดจนช่วยตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องทั้งสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ตั้งวรพงศ์ชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์มณฑิรา เขียวยิ่ง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือดำเนินการวิจัยด้วยความเอาใจใส่ ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพเด็กทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งแก่ศิษย์

ขอขอบพระคุณผู้ดูแลเด็กและผู้ป่วยเด็กทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยเด็กในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการสะท้อนมุมมองต่อพฤติกรรมดูแลต่อการเจ็บป่วย จนทำให้ปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษากระจ่างและชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลบัวใหญ่ โรงพยาบาลประทาย ทั้งเพื่อน พี่ น้อง ที่ให้ความรักความเอื้ออาทรตลอดจนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูล ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณครอบครัวพรหมณ์กระโทก ที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนและช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยความรักและความปรารถนาดีตลอดมาเป็นเสมือนแรงผลักดันและพลังชีวิตที่จะสู้และก้าวเดินต่อไปอย่างไม่ย่อท้อ ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพเด็กรุ่นที่ 10 ทุกท่านตลอดจนพี่ เพื่อนชาวพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2550 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เอื้ออาทรและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษา

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบแต่ผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทั้งที่ได้กล่าวถึงและมีได้กล่าวถึงทุกท่าน

ภรณี พรหมณ์กระโทก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามในการวิจัย	5
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
4. สมมติฐานการวิจัย	5
5. ขอบเขตการวิจัย	6
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
7. คำจำกัดความในการวิจัย	9
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
1. โรคหลอดเลือดฝอยอักเสบ	12
2. แนวคิดและทฤษฎีการดูแลตนเอง	23
3. พฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลเด็กวัย 0-1 ปี ที่เจ็บป่วยด้วยโรคหลอดเลือดฝอยอักเสบ	33
4. ระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้	40
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	58
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
2. รูปแบบการวิจัย	60
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
5. จริยธรรมในการศึกษา	67
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	68
1. ผลการวิจัย	68
2. การอภิปรายผลการวิจัย	75
3. ข้อจำกัดของการวิจัย	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	83
1. สรุปผลการวิจัย	83
2. ข้อเสนอแนะ	85
เอกสารอ้างอิง	87
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก คำชี้แจงสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย	99
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มยินยอมให้ทำการวิจัย	104
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	107
ภาคผนวก ง บทวิพากษ์ และแผ่นพับ	110
ภาคผนวก จ หนังสือรับรองการทดลองใช้เครื่องมือ	113
ภาคผนวก ฉ หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	115
ภาคผนวก ช รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	117
ประวัติผู้เขียน	119

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	ลักษณะทางคลินิกของ acute bronchiolitis ที่เกิดจากเชื้อกลุ่มที่ไม่ใช่ไวรัส	16
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลในกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง	69
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยเด็กในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	71
ตารางที่ 4	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลในเด็กวัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหลอดลมฝอยอักเสบหลังการทดลองในกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง	73
ตารางที่ 5	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลในเด็กวัย 0-1 ปี ที่ป่วยด้วยโรคหลอดลมฝอยอักเสบในกลุ่มทดลองก่อนกับหลังการทดลอง	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎี	24
ภาพที่ 3 โครงสร้างของความสามารถในการดูแลตนเอง	30
ภาพที่ 4 แสดงแผนภูมิสรุปขั้นตอนในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	66